

Oppsummering

Møter med de politiske partier, Tromsø 12. nov., Trondheim 13. nov., Bergen 16. nov., Kristiansand 17. nov., Oslo 19. nov. 2015

Dette er en oppsummering av innspill fra de fremmøtte i de nevnte møtene med partiene. Vi har forsøkt å sammenfatte innspillene etter temaer, mange spørsmål ble tatt opp flere steder. Vi knytter kommentarer til temaene og skisserer mulige løsninger på problemstillingene så langt det lar seg gjøre på nåværende tidspunkt. I enkelte tilfeller innebærer dette mer utfyllende svar enn det som ble gitt på møtene.

I alt kom det 203 deltakere for ulike partier.

FMSF og SSB takker for oppslutningen, for spørsmål og forslag.

Kontaktperson og rutiner i forhold til Partiportalen (www.partistotte.no)

Det var spørsmål rundt hvem i partiledet som skal/kan være SSBs kontaktperson og som det derfor er mest hensiktsmessig at «legges inn», dvs. identifiseres i lagets profilside i Partiportalen, f.eks. om det kan være en fylkessekretær for kommunelagene i fylket.

Kommentar:

Det bør være den personen som skal besvare spørreskjemaet RA-0604 som angis som kontaktperson, det kan være partiledets leder, et annet styremedlem, f.eks. den som har kasserervervet i styret eller en helt annen person som ikke behøver å være del av lagets styre, f.eks. regnskapsfører eller økonomisjef i hovedorganisasjonene, fylkessekretæren(e) for kommuneleddene i et parti eller en annen person som partiledet har avtalt at skal fylle ut skjemaet. SSB vil gjøre oppmerksom på dette i sammenheng med en siste varsling vedrørende ajourføring av kontaktinformasjon i Partiportalen (utsending i januar 2016).

Annet om Partiportalen

- Det kom spørsmål om hvor informasjonen om plikter, de årlige fristene og om Partiportal kan finnes og hvorfor ikke myndighetene har informert bedre om dette.

Kommentar:

Vi oppfatter dette som om kommunikasjonen med partiene sentralt og ut til fylkes- og kommunelag ikke har fungert optimalt. Partiportalen er kanalen for all administrativ informasjon fra de involverte etater ut til partiene, sentralt og lokalt. Det finnes lenker til det relevante regelverket lett tilgjengelig i portalen.

Problemstillingen kan ses som et eksempel på hvor viktig det er at alle partiled er kjent med og er registrert med korrekt kontaktinformasjon i Partiportalen. Partiportalen må stadig forbedres med tanke på god kommunikasjon.

En oversikt over frister skal utarbeides og publiseres i Portalen, men kan ikke prioriteres umiddelbart.

Ytterligere informasjon finnes på nettsidene til Kommunal- og moderniseringsdepartementet, gå til regjering.no og søk under Tema/Valg og demokrati/Politiske partier. Nettadressen er <https://www.regjeringen.no/no/tema/valg-og-demokrati/politiske-partier/id1375/>

- Det ble reist spørsmål om rapporteringsskjema for økonomi kan integreres i Partiportalen for å forenkle innlogging, - og i den sammenheng om fødselsnummer til personer som skal signere, kan hentes inn via Partiportalen – altså i skjema for å søke/bekreftede partiopplysninger.

Kommentar:

SSB og FMSF tar sikte på at det bare skal være nødvendig med én pålogging via Partiportalen med BankID e.l. for å få fatt i skjemaet i 2016 (rapportering for 2015). En lenke fra partiledets profilside skal føre til skjemaet i Altinn, evt. til søk i skjemakatalogen, uten ny pålogging med BankID e.l. Skjemaet vil inneholde endel forhåndsutfyllt, særskilt informasjon for hvert enkelt partiled. Direkte lenke til skjemaet for hvert partiled forutsetter dermed kopling mot fnr. til den eller de som skal fylle ut skjemaet, fnr må i så fall være kjent for SSB på forhånd. Det krever en større endring og IT-tilrettelegging, - det vil ikke bli mulig i 2016. Forslaget tas til etterretning.

- Det hersker noe uklarhet om hva som faktisk vises som rapportert, formuleringene misforstås av enkelte. Tilsvarende gjelder for standard e-poster fra FMSF og informasjonen som hentes fra Enhetsregisteret og vises på partiledets profilside.

Kommentar:

Tekstene i portalen og e-postene må være så korte og presise som mulig, det er en vanskelig kombinasjon. Tekstene vil bli gjennomgått, utdyping vil stå i rettleidende tekster.

Forutsetning for å besvare spørreskjemaet og sende det inn

En del små partiled har ikke ressurser til eller problemer med å gjennomføre organisatoriske rutiner, styremedlemmene har f.eks. ikke e-post, eller er lite vant med å lese e-post og håndterer ikke eller bare i liten grad web.

Videre har det vist seg at endel personer har problemer med å komme inn i Altinn, det gjelder særlig personer under 18 og endel eldre.

Kommentar:

Løsningen for disse vil være å besvare på papirskjema. I utsendelsesbrevet om innrapporteringen vil SSB gjøre oppmerksom på dette.

Signering og innsending

I forbindelse med signeringsprosedyren er det ønske om funksjonalitet som gjør at minst en person i tillegg til de to som er signeringspliktige, kan varsles om at signering og innsending er utført og videresendt fra Altinn, f.eks. en tredjeperson som fyller ut skjemaet som ikke har rett til å signere etter partiloven. Det kom også ønske om at prosedyren og teksten må være så enkel som mulig.

Kommentar:

Hver enkelt person som fyller ut skjemaet eller kun er «inne» for å signere, kan velge å benytte funksjonen «Varsle andre per e-post» i signeringsprosedyren. For øvrig nevnes at prosedyren er programmert og utviklet av Altinn. Selve innsending¹ vil mest sannsynlig bare generere beskjed om å signere til de to som skal signere. SSB kan bare påvirke enkelte elementer i prosedyren og ønsker å få den til så enkel og selvforklarende som mulig, bl.a. med varsling av tredjemann og kvittering på innsending. Detaljene i prosedyren vil bli beskrevet nøyaktig i veiledning til rapporteringen våren 2016.

¹ Hhv signeringsprosedyren (presisering 11.12.2015)

Annet om signering:

- *Partileddene og deres styremedlemmer vil i 2016 ikke være avhengig av definerte «roller» i Enhetsregisteret. Prosedyrene rundt innrapporteringen vil være helt uavhengig av Enhetsregisteret.*
- *Rekkefølge på hvem som signerer som nr. 1 og som 2 er likegyldig, det kreves ikke noen bestemt rekkefølge.*
- *Det var spørsmål om man kan endre navn og fnr til nr. 2 som skal signere hvis denne nr. 2 er forhindret på noen måte.*

Kommentar:

Trolig vil det være mulig. SSB følger opp – og vil uansett omtale dette i veiledningen.

- *Det kom spørsmål om man kan sende inn skjemaet på nytt dersom man har gjort en feil.*

Kommentar:

Det er mulig, skjemaet må hentes opp på nytt, det skal kunne overskrives – men dette krever at signeringen foretas på nytt. Problemstillingen vil bli beskrevet i veiledningen.

Regnskapsoppsett

Opplegget som ble benyttet våren 2015, kunne misforståes. Noen kunne forstå det slik at man ble spurt om enkeltposter i regnskapet. SSB oppfatter at forslaget om nytt oppsett ble godt tatt imot av et stort flertall av dem dette er relevant for. Oppsettet bygger på departementets mal for årsregnskap (se under fanen «Informasjon frå KMD» i Partiportalen).

Det kom ønske om at en tidlig i prosessen må bli gjort oppmerksom på at kostnadene skal rapporteres to ganger, både etter art og etter aktivitet.

Kommentar:

Regnskapsmalen vil bli tilpasset 2015 som regnskapsår. Det anbefales at den benyttes som oppsett for årsregnskap. I informasjonen om innberetningen våren 2016 vil det vises til malen og til «dummy» av skjemaet for at partileddene skal kunne gjøre seg kjent med hva og hvordan det skal rapporteres før man begynner utfyllingen.

Annet:

Det er ikke laget funksjonalitet som eksporterer tall fra Excel-arket til skjemaet, det er p.t. ingen planer om å utvikle slik funksjonalitet.

Det legges inn kontroller i Altinn-skjemaet for å bidra til at det ikke sendes inn åpenbare og direkte logiske feil pga tastefeil o.l. under utfyllingen, f.eks. sammenligning av kostnader etter art og etter aktivitet, resultat sammenlignet med endring av formålskapital, sammenhenger i balansen mv. De aller fleste av kontrollene vil gi informasjon om misforholdet med mulighet til retting, men ikke stoppe innsendingen. Bare noen få kontroller vil hindre innsending (som ja/nei-spørsmål som må besvares av alle²).

Begreper og regnskapsmessige forhold

- *Begrepene og formuleringene som blir benyttet i bl.a. skjemaet kan være vanskelig å forstå, det bes om at det formuleres slik at det er lettere å forstå.*

Kommentar:

² Eksempel endret 11.12.2015

Det skal benyttes språkkonsulenter i sammenheng med utformingen av skjemaet, men noen av forholdene som berøres, er av en slik art at en vanskelig kan unngå noen regnskapsmessige uttrykk.

- Det ble ytret ønske om at henvisningene til lovens paragrafer i spørsmålene skal være en lenke direkte til den relevante paragrafen og ikke bare en opplysning om paragrafen.

Kommentar:

Det er ikke sikkert at det er hensiktsmessig med en lenke ut av «Altinn-miljøet» i og med at man skal tilbake igjen for å fylle ut resten av skjemaet. Forholdet må i tilfellet vurderes nærmere, men blir ikke prioritert i denne omgang.

- Overføring til/fra andre partilag
Det er uklart for enkelte hvordan dette skal behandles i rapporteringen og hva som inngår, herunder om verdien av utført arbeid for andre partilag også på noen måte skal tas med. Problemstillingen gjelder også forhold som motregningskonteringer i bokføringen og refusjoner.

Kommentar:

Det ble påpekt at motregning i resultatregnskapet skal ikke forekomme i hht. partilovens bestemmelser, alle forhold skal føres med bruttoverdier. Utbetalte refusjoner hhv refusjoner som eget partiledd godskriver andre partiledd, klassifiseres som kostnader og ikke som inntektsreduksjoner i eget partiledd. Refusjoner som eget partiledd mottar, føres som inntekter og ikke som kostnadsreduksjoner. Disse forholdene mellom partiledd skal føres på de to postene «Overføring til andre partiledd» (kostnad) hhv «Overføring fra andre partiledd» (inntekt).

Utført arbeid for andre partiledd som en naturlig del av partiets arbeidsrutiner og som ikke bokføres som et mellomværende mellom partileddene, vil naturlig nok heller ikke inngå i rapporteringsplikten.

SSB vil prøve å presisere dette bedre i sammenheng med spørreskjemaet.

- Bidrag (gaver)
 - Det hersker noe usikkerhet rundt rapporteringsplikten når det gjelder bidrag, i årsrapportering og valgkampbidrag.

Kommentar:

Det må informeres bedre om plikten til å rapportere «valgkampbidrag». Informasjon om plikten vil legges ut på Partiportalen, jf. over.

Tekst som eksemplifiserer vil bli tatt inn i forklaringsboksene i skjemaet. (Bidrag på kr 5 000 og kr 8 000 fra to personer, til sammen kr 13 000. Dette utløser plikt til å sende fullt regnskap i årsinnberetningen (over 12 000 kr-grensen), men disse bidragene ligger under grensen for plikt til å publisere hvem dette er. Partiledet selv må imidlertid uansett kunne dokumentere hvem det er. Bidrag i løpet av valgkampen skal innberettes med opplysning om giver når beløpet er større enn kr 10 000 samlet per giver, i årsinnberetningen er grensen minst kr 12 000³ for at det rapporteres hvem som er giver.)

- Det ble vist til et tilfelle der et partiledd hadde fått regninger på et visst beløp som partiledet har kunnet avskrive, det var spørsmål om det må føres som inntekt.

³ Kr 12 000 for partiledd på kommunenivå, kr 23 000 på fylkesnivå, kr 35 000 for hovedorganisasjonene (tilleggsopplysning 11.12.2015)

Kommentar:

Har den som utstedte regningen ettergitt kravet og partiledet derfor har avskrevet beløpet, altså redusert gjelden, er det å forstå som en inntekt etter partiloven. Partiledet må dokumentere hvem denne giveren er, selv om verdien er under grensen for hva som skal rapporteres og dermed ikke blir publisert med identifisering av giver og gavebeløp.

Det samme gjelder om noen har levert varer eller utført arbeid for partiledet uten å sende regning.

- Behandlingen av ikke-monetære gaver i regnskaps- og rapporteringssammenheng trenger en klargjøring.

Kommentar:

Dette skal omtales mer utførlig i sammenheng med spørreskjemaet. Det nevnes her at slike gaver må få en motpost i regnskapet, enten ved kostnadsføring eller ved aktivering.

- Ulovlige gaver

- Det må klargjøres forskjellen på hvilke bidrag som må identifiseres i partiledet og hvilke ikke, bl.a. innsamlinger o.l., jf. anonyme bidrag som er ulovlig.

Kommentar:

Lotteriinntekter, innsamlinger o.l., § 19 (2) e, inngår ikke i begrepet bidrag. Alle bidrag må være identifiserbare, men bare rapporteres om bestemte grenser per giver overskrides. Forklaring tas inn på relevante steder i skjemaet.

- Konsekvensen av å oversitte 4 ukers fristen for å betale tilbake eller overføre ulovlige bidrag til statskassen ble omtalt.

Kommentar:

Forholdet tas med i forklaringene i spørreskjemaet.

- Gaver fra person som ikke har stemmerett ved kommune- og fylkestingsvalg er ulovlige. Spørsmål kom om hvordan man kan vite dette og hva som er forutsetningen for ikke å ha stemmerett.

Kommentar:

Det vil bli vist til relevant regulering i valgloven. Ansvar påligger partiledet selv å undersøke.

- Plasseringen av spørsmålet om ulovlige bidrag ble tatt opp. Det synes ikke å være noe sterkt ønske blant partiledene om å flytte spørsmålet selv om det kan virke negativt på den som skal fylle ut. SSB viste til programmeringsmessige forhold som taler for å plassere spørsmålet tidlig.

Kommentar:

Videre synes det ulogisk å plassere spørsmålet etter spørsmål om bidrag ellers. Et JA på spørsmålet vil utløse flere andre spørsmål og kan føre til full regnskapsrapportering. Spørsmålet blir plassert tidlig i spørreskjemaet.

- Avskrivinger

- Spørsmål om f.eks. kopimaskinen til partiledet må avskrives.

Kommentar:

Kun ved anskaffelser på minst 30 000 kr er det aktuelt med aktivering og avskrivninger. Definisjon og henvisning vil gå frem av forklaringer i skjema.

- Valgkampkostnader
Det var spørsmål om forskjellen på aktivitet i valgår og andre år.

Kommentar:

Vi anbefaler å bruke skjønn og holde på prinsippet i skjønnsvurderinger over år. Ellers vises til forklaringsteksten til spørsmålet.

Andre forhold

Regnskapsår

Noen partiledd har avvikende regnskapsår, dermed følger de ikke partilovens forskrift som er entydig – spørsmålsstilleren mente det måtte kunne tillates.

Kommentar:

Vi minner om at regnskapsåret skal følge kalenderåret, jf. forskriften § 3-4. I forbindelse med omlegging til kalenderår tillates kortere eller lengre periode. I veilederen til forskriften blir forholdet omtalt.

Grensen for rapporteringsplikt om regnskap

Det ble reist spørsmål om departementet har vurdert å øke grensen eller fjerne forenklingsregelen helt i § 18 tredje ledd.

Kommentar:

Departementet redegjorde for forenklingsregelens historiske bakgrunn, herunder at denne ble justert i forhold Konsumprisindeksen ved lovendringen i 2013.

Referansegruppe

Det kom fram ønske om at «brukerne» i større grad tas med på råd i ulike sammenhenger i arbeidet rundt partifinansiering.

Kommentar

Det kan vurderes å opprette en referansegruppe i tillegg til årlige, åpne møter. Det er naturlig at dette vurderes etter neste års rapportering, i juni, avhengig av hvordan innrapporteringen da synes å ha forløpt.

agr/as